

TÜRKİYE'DE SERAMİK ANASANAT DALLARINDAKİ AKADEMİK KADROLAR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Nurtaç ÇAKAR¹

ÖZ

Seramik; gerek el sanatları açısından gerek çağdaş sanatın bir parçası olarak her zaman güncelliğini ve sürekliliğini koruyan bir sanat alanıdır. Aynı zamanda Türkiye'nin ekonomik değerlerine bakıldığında seramiğin hem turizm hem de sanatsal olarak önemli bir yere sahip olduğunu söylemek mümkündür. Seramik anasanat dalları açısından Yükseköğretim Kurumu'nun istatistiksel verileri ile güncel veriler uyuşmamaktadır. Bu sebeple, her üniversite tek tek incelenerek seramik bölümlerindeki akademik kadroların sayısal değerlerine ulaşılmıştır. Yükseköğretim Kurumu'nun öğretim elemanlarının sayısal verileri hem Türkiye genelindeki üniversitelerle hem de güzel sanatlar fakültesinde öğretim elemanı olan bireylerin sayısal verileri ile karşılaştırılmıştır. Bu bağlamda bu kadar güçlü bir tarihe ve değere sahip olan seramik sanatının akademilerdeki durumu gözler önüne serilmiştir. Üniversitelerin bünyesinde yer alan öğretim elemanları unvanlarına göre karşılaştırılmış olup, üniversite bazında sayısal veriler sunulmuştur. Bu karşılaştırma sonucunda seramik anasanat dalının sahip olduğu akademik kadroların sayısal değerleri üzerinden yeterli olup olmadığı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: seramik, öğretim elemanı, akademik kadro

¹ Dr. Öğr. Van Yüzüncüyıl Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Anasanat Dalı, nurtaccakar(at)yyu.edu.tr

RESEARCH ON COMPETENCE OF ACADEMIC STAFF IN CERAMIC DEPARTMENTS OF UNIVERSITIES IN TURKEY

ABSTRACT

Ceramic both as a part of handicrafts and contemporary art, is always a mode of production that maintains its currentness and continuity. At the same time, considering Turkey’s economic sources, ceramic is really valuable in terms of tourism and artistic production. In this context, ceramic which has a historical background, has gained an academic dimension with the help of universities. At the same time, this situation has made a great contribution to the development of ceramic art. In this research, the academic staffs in ceramic departments of the universities in Turkey are examined by using statistical data by individual examination and research due to the fact that Higher Education Authority (Yüksek Öğretim Kurumu) statistical datas do not overlap with the current datas. These numerical datas which belongs to both ceramic departments and fine arts faculty, are compared across the universities in Turkey separately in terms of academic staff’s title. In this context, the status of ceramics art in universities in Turkey, which has such a strong history and value, has been exposed throughout this research. The academic staff of the universities were compared according to their positions in universities. As a result of this comparison, in the light of the positivist point of view, the academic values of the ceramic departments of the faculty is examined whether it is enough or not.

Keywords: ceramics, instructor, academic staff

Giriş

Türkiye’de seramik sanatının akademik eğitimi, ilk defa 1929 yılında Sanayii Nefise Mektebi (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi) bünyesinde kurulan Dekoratif Sanatlar Bölümünde verilmeye başlanmıştır. O zamanlardan günümüze kadar geçen sürede teknolojinin gelişmesi, sanata yapılan maddi ve akademik yatırımın artması ve sanat alanındaki entelektüel gelişmeler göz önüne alındığı zaman 2000’li yıllardan itibaren, seramik bölümü üniversite düzeyinde eğitim veren kurumların bünyesinde yer almaya başlamıştır. Günümüzde Türkiye’deki üniversitelerin geneline bakıldığında lisans düzeyinde eğitim veren yaklaşık 28 seramik bölümü bulunmaktadır. YÖK’ün verilerinde bu bölümlerin 3 tanesi pasif durumdayken diğer 25 tanesi aktif olarak akademide öğrenci yetiştirmeye devam etmektedir. Fakat Türkiye’deki 33 üniversite bünyesinde aktif olarak seramik bölümü bulunmaktadır. Bu bölümler genelde güzel sanat fakültesine bağlı olmakla birlikte sanat ve tasarım fakültesi, güzel sanatlar ve tasarım fakültesi ve aynı zamanda sanat tasarım ve mimarlık fakültelerinin altında seramik veya seramik ve cam bölümü olarak geçmektedir. YÖK’ün istatistiklerinde seramik anabilim dalı olarak aktif olarak bulunan doçent, doktor öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi sayısı ise toplam 28’dir. Bu bağlamda 33 üniversitede aktif olarak seramik veya seramik ve cam bölümü olarak yer almaktadır. Aynı zamanda bu araştırma sadece seramik anabilim dalına sahip üniversiteler üzerine yapılmaktadır. Seramik eğitimi veren üniversitelerde cam eğitimi ile birleştirilen bölümler araştırmanın içine dahil edilmiştir. Aynı zamanda seramik anabilim dalı olarak yer alan üniversitelerin çoğunda malzeme mühendisliği bölümü ile kurduğu ilişki dikkat çekmektedir. Fakat mühendislik bölümüne bağlı oldukları ve farklı bir eğitim ve sanat anlayışına dahil oldukları için araştırmanın içine dahil edilmemiştir. Türkiye’de bulunan üniversitelerin birebir incelemesi ve sahip oldukları seramik bölümlerinin değerlendirilmesi sonucunda ulaşılan seramik bölümünde bulunan akademisyenlerin istatistik bilgileri hem kendi içinde öğretim elemanlarının akademik unvanlarına göre hem de genel olarak güzel sanatlar fakülteleri kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonunda bu değerlerin söylemiş olduğu seramik sanatının akademik kadro içindeki yeri incelenerek değerlendirilmiştir.

Öncelikle Türkiye’deki seramik eğitiminin nasıl günümüze kadar ulaştığını görebilmek için kısaca tarihçesine bakmakta fayda vardır. 1929 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde başlayan seramik sanatının akademik hayata girişi, 1952 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi (Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü) ve 1957 yılında ise Marmara Üniversitesi (Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokulu) aracılığı ile Cumhuriyet Dönemi içerisinde Türkiye’de seramik

eğitimi veren kurumlar olmuşlardır. İlerleyen dönemlerde seksenlerin sonuna doğru Hacettepe Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversiteleri’nde seramik bölümleri açılmış ve seramik bölümünde yapılan sanatsal ve teknik faaliyetlere devam edilmiştir. Sadece akademik eğitim sektörü için değil aynı zamanda seramik ticari bir sektör olarak da bu dönemlerde ilerleme göstermiştir. 2000’li yıllarla birlikte Türk Seramik Sektörü dünyada önemli bir etkiye sahip olmaya başlamıştır. Bu bağlamda seramiğin materyal olarak ihracat değeri artmış ve Türkiye dünyada ve Avrupa’da önemli seramik ihraç eden ülkelerden biri olmuştur. Aynı zamanda 2000’li yıllarda seramiğin ekonomik bir değer olarak ilerlemesini takiben akademik alanda da benzer şekilde ilerleme gösterdiği izlenmiştir. Bu gelişmelerle birlikte araştırmanın asıl sorusu devreye girmektedir. Seramik bölümleri bu ilerlemeyi karşılayabilecek yeterli sayıda eğitici kadroya sahip midir? Bununla birlikte sadece akademik kadroya sahip olmakla bitmeyen seramiğin akademik çerçevedeki yeri aynı zamanda üniversitelerin sahip olduğu teknik olanaklarla da ilgilidir. Özellikle bu çalışmada Türkiye’de bulunan üniversitelerin sahip olduğu seramik bölümündeki akademik kadronun verileri incelenmiş olup, güzel sanatlar bölümleri ile yapılan karşılaştırmada ulaşılan sonuç ile seramik alanında görev yapmakta olan öğretim elemanlarının sayısının yeterliliği YÖK’ün güncel verileri ile tartışmaktadır.

Yöntem

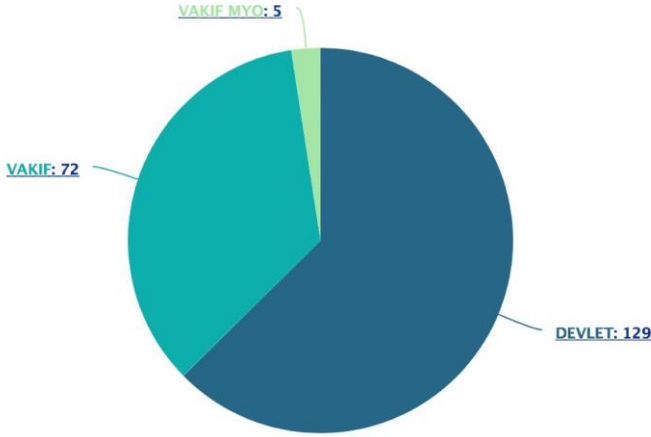
Bu çalışmanın yapılmasının nedeni seramik bölümlerindeki akademisyen ve öğrenci sayılarının ilişkisini göz önüne sererek, özellikle Anadolu topraklarında köklü ve eski bir tarihe sahip olan seramik sanatının akademik olarak bünyesinde barındırdığı öğretim elemanı sayısı aracılığı ile niceliksel olarak incelenmesidir. Bunun ile birlikte seramik sanatını akademinin daha etkili bir parçası yapabilmek ve bu alanda yapılan akademik yatırımların aslında seramik sanatının gelişmesi ile paralellik göstermesini de göz önünde bulundurarak, gerekli olan verileri tartışmaya açmaktır. YÖK’ün güncel verileri ile yürütülmüş olan araştırmanın verileri birbirini tutmadığı için YÖK’ün istatistiklerini de aslında bu konuda özenli bir çalışma yapılmıyor olmasının bir parçası olarak çalışmanın içeriğine dahil edilmiştir. Bu bağlamda izlenen yol kısaca şu şekilde açıklanabilir : araştırma konusunun seçilmesi, araştırma konusunun daraltılması, çalışmanın tekniğinin konuya bağlı olarak belirlenmesi, verilerin toplanması, verilerin analiz edilmesi ve sonuç kısmı. Bu yürütülen değerlendirme araştırmasının temelinde sistemin nasıl çalıştığını anlamak yatmaktadır.

Tüm bunlar göz önüne alındığında seramik bölümünde eğitim veren öğretim elemanlarının genel olarak güzel sanatlar fakültelerinde eğitim veren akademisyenlere oranı büyük resmin açıklayıcı bir parçası olarak karşımıza

çıkmaktadır. Bu sayede akademik olarak seramik bölümüne harcanan entelektüel emeğin verileri açığa çıkartılarak bu verilerin söylediği gerçekler incelenmiştir. Seramik bölümlerindeki akademik kadro verileri ile güzel sanatların akademik kadro verileri karşılaştırma yapılarak incelenmemiştir. Bu bağlamda yaşanan en büyük sıkıntı güncel veriler ile Yüksek Öğretim Kurumunun sağlamış olduğu verilerin birbiri ile örtüşmemesidir. Bu yüzden bu araştırma sayesinde hem güncel verilere ulaşılmış, hem de bu verilerin söylediği ve altını çizdiği gerçekler gözler önüne serilmiştir.

Bulgular

Seramik bölümlerindeki akademik kadro dağılımlarını incelemeye önce, Yükseköğretim Kurumunun verilerine göre Türkiye'deki öğrenci sayıları ve üniversite sayılarının verileri göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü diğer tüm veriler ile yapılacak karşılaştırmalar bu sayısal değerler baz alınarak yapılmıştır.

Tablo 1. Pasta Grafiği Türlerine Göre Mevcut Üniversite Sayısı

	Öğrenci sayıları (Ön lisans ve lisans) Öğretim Elemanları Sayıları						
	Yeni Kayıt	Okuyan	Profesör	Doçent	Doktor Öğretim Üyesi	Öğretim Görevlisi	Araştırma Görevlisi
TOPLAM	1234588	7010598	24640	14456	37520	35484	45998
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	6462	31049	231	171	636	370	507

Tablo 2. Öğrenci ve Öğretim Elemanları Sayıları 2017-2018

Üniversite Adı	Birim Grubu	Bölüm Adı	Profesör	Doçent	Doktor Öğretim Üyesi	Öğretim Görevlisi	Araştırma Görevlisi
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ		2	2	4	2
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			2	8	
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ	4	3	5	2	10
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	ENGELLİLER ENTEGRE YÜK.OK	SERAMİK BÖLÜMÜ	1	3	2	2	
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	SANAT VE TASARIM FAKÜLTESİ	SERAMİK TASARIM BÖLÜMÜ			1		
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ	1	1	1		1
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			1		

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR VE TASARIM FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM TASARIMI BÖLÜMÜ		2	3		1
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM TASARIMI BÖLÜMÜ					1
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ		1	3	1	1
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ		3	1	8	1

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ		2		2	1
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			4	1	2
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM TASARIMI BÖLÜMÜ		1	1	3	1
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ				1	3
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ				2	

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ	3	2	2	3	2
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR VE TASARIM FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			1	5	

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR TASARIM FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ		1	2		1
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ		1		1	
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ		2	2		3
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			4	2	2
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			1	2	1

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM TASARIMI BÖLÜMÜ	3	2	2	2	7
NECETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ			3	1	
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ			2	1	1
ORDU ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ		1	1		1
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK BÖLÜMÜ	1	1	1	1	
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ			1	1	
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR, TASARIM VE MİMARLIK FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM TASARIMI BÖLÜMÜ					1

UŞAK ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ	1	3	4	1
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	SERAMİK VE CAM BÖLÜMÜ		1		
		Toplam	14	25	60	42

Tablo 3. Seramik Anabilim Dalına Göre Öğretim Elemanı Sayıları Raporu

Pasta Grafiği I, Tablo II ve III incelendiğinde güzel sanatlar fakültesinde toplam 1915 adet öğretim elemanı bulunduğunu ve bunların 200 tanesinin Seramik Anabilim dalına ait olduğu gözlemlenmektedir. Aynı zamanda Tablo III’de üniversite isimlerine ve bölümlerine göre öğretim elemanı dağılımını gözlemlemek mümkündür. Tablo IV ise Türkiye’de bulunan ve aktif bir şekilde seramik ile ilgili anabilim dalı içeren üniversitelerin bilgisi ile birlikte o üniversitelerde bulunan ilgili bölümlerin bölüm başkanlarının isimleri ile paylaşılmıştır. Bu sayede niceliksel, aktif olarak 28 adet seramik ile ilgili bölümün bulunduğunu ve öğretim elemanlarının sayısının genel toplamda 200 söylemek mümkündür. Yüksek Öğretim Kurumunun istatistiklerinde özellikle aktif halde bölümün bulunmasına rağmen pasif olarak gözüken üniversiteler yer almaktadır. Bu yüzden sadece üniversite adı paylaşılmaya yetinmeyip bölüm başkanlarının isimlerinin verilmesinin nedeni araştırmanın güncel ve doğru bilgiye ulaşma çabasının bir parçasıdır. Böylelikle aktif olan seramik anabilim dalı içeren bölümlerde Türkiye geneline göre görev alan öğretim elemanlarının oranına ulaşılmıştır

1.Mimar Sinan Üniversitesi,G.S.F. Seramik Bölüm Başkanı; Prof. Süleyman Aydan BELEN

2.Anadolu Üniversitesi, G.S.F. Seramik Bölüm Başkanı, Doç.Ezgi Hakan Verdu Martinez

3.Hacettepe Üniversitesi, G.S.F. Seramik Bölüm Başkanı, Prof. Emre Feyzoğlu

4.Dokuz Eylül Üniversitesi, G.S.F. Seramik Bölüm Başkanı, Prof. Halil Yoleri

5.Afyon Kocatepe Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Dr. Öğretim Üyesi F.Nuri Kara

6.Dumlupınar Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Doç. Nureddin GÜLAÇTI

7.Uşak Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Prof.İsmail.Yardımcı

8.Akdeniz Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Doç.Kemal Tizgöl

9.Mersin Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Dr.Öğretim Üyesi.Nusret Algan

10.Çukurova Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Yrd. Doç. Dr. Nergis Kılınç MİRDALI

11.Kayseri Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı v. Dr.Öğr.Üyesi Nizam Orçun Önal

12.Nevşehir H.B. Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Dr. Öğr. Üyesi Muharrem Birol AKALIN

13.Malatya İnönü Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı; Yrd.Doç.Dr.H.Serdar MUTLU

14.Marmara Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Dr.Öğr. Üyesi Nalan DANABAŞ

15.Bilecik,Şeyh Edebali Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı,Doç.Kadir SEVİM

16.Abant,İzzet Baysal Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı,Dr.Öğr.Üyesi Melahat ALTUNDAĞ

17.Çankırı Karatekin Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı ,Doç.Ersoy YILMAZ

18.Süleyman Demirel Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı Dr. Öğretim Üyesi,Serap ÜNAL

19.Selçuk Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Dr. Öğretim Üyesi Şerife YALÇIN YASTI

20.Kocaeli Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Doç. Safiye Başar

21.Sakarya Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı Doç. Buket Acartürk Akyurtlaklı

22.Ordu Üniversitesi, Bölüm Başkanı: Doç.Dr. Funda ALTIN

23.Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Dr. Öğretim Üyesi Tamer ASLAN

24.Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Prof.Burcu Karabey

25.Kastomonu Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı Doç. Seyhan YILMAZ

26.Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Doç.Yeşim Karaman Zümrüt

27.Gaziantep Üniversitesi,G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı, Dr. Öğr. Üyesi

CEREN Hüseyin YILDIRIM

28.Erzurum Atatürk Üniversitesi,,G.S.F.Seramik Bölüm Başkanı,
Prof.Yasemin YAROL

Tablo 4. Seramik Bölümüne Sahip Aktif Halde Eğitim Veren Üniversiteler ve Bölüm Başkanları

Yukarıdaki tablolarda Türkiye'deki öğrenci ve akademisyen dağılımı görülebileceği gibi aynı zamanda Türkiye'de bulunan seramik ile ilgili bölümlerin üniversiteler bazında dağılımı incelenmiştir. Yükseköğretim Kurumunun Anabilim dalı olarak seramik ile ilgili sunduğu anabilim dalları; Arkeoseramik, Artistik Seramik, Endüstriyel Cam ve Seramik, Endüstriyel Seramik, Geleneksel Seramikler, İleri Seramik, Sanatsal Seramik, Seramik, Seramik Cam ve Çinicilik, Seramik Eğitimi, Seramik Malzemeler, Seramik Mühendisliği, Seramik Sanat ve Tasarım, Seramik Sanatları, Seramik Tasatımı, Seramik ve Cam, Seramik ve Cam Tasarımı, Teknik Seramik olarak belirtilmesine rağmen sadece seramik bölümünü güzel sanatlar veya ilgili fakültenin altında bulunduran bölümler incelenmiştir. Aynı zamanda Tablo III incelendiği zaman sadece Seramik Anabilim Dalı olan Üniversiteleri ve bu üniversitelerin sahip olduğu akademik kadro sayıları detaylı bir şekilde sunulmuştur. Daha öncede bahsetmiş olduğum üzere, 2000'li yıllarda seramik ihracatının artması ve seramik teknolojisinin gelişmesi ile birlikte akademik kurumlar da bu alana yatırım yapmaya başlamıştır. Bu bağlamda, açılan yeni seramik bölümleri ile seramik konusundaki akademik eksikliği giderme yolunda adımlar atılmış olduğunu gözlemliyoruz.

Araştırmanın bu aşamasında Yükseköğretim Kurumu tarafından elde edilen verilerin güncel verilerle tutarsızlığı yüzünden bu araştırmayı ilgilendiren tüm veriler tablo ve grafiklerde belirtilen şekilde göz önüne alınmalıdır. Bu bağlamda diyebiliriz ki seramik anasanat dalında görev yapan toplam 200 akademisyen bulunmaktadır. YÖK'ün istatistiklerindeki düşük veriler ve güncel verilerin daha yüksek olması aslında seramik bölümünün geleceği için gerekli akademik yatırımın yapıldığının ve yapılmaya devam ettiğinin bir göstergesi olarak görülebilir. Çünkü öğretim elemanı sayıları ile akademik olarak bölümde üretilen bilgiler paralellik göstermektedir. Çünkü bir ülkede yapılan akademik çalışmaların fazlalığı o ülkede ilgili bölümlerin sahip olduğu akademik kadro ile bağlantılıdır. Seramik alanındaki bu gelişme ise seramiğin hem sanatsal olarak hem de akademik olarak bir gelecek vaad ettiğinin açık bir yorumudur.

Tüm bu ampirik veriler yardımı ile üniversitelerde bulunan seramik ile ilgili anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının oranlarına ve bilgilerine ulaşılmıştır. Bu sayede yapılmış olan değerlendirme ve analiz sayısal verilerin ışığında incelenmiştir. Aynı zamanda üniversitelerdeki seramik anabilim

dallarındaki akademik kadro dağılımına da akademik statü doğrultusunda ayrı ayrı bakılmıştır. Aslında Türkiye için Anadolu topraklarında seramiğin tarihsel süreci de düşünüldüğünde sadece zanaat ve sanat açısından değil seramik alanında akademik olarak bilgi üretebilecek kişilerin de sayısal verilerine ulaşıldığını ve incelendiğini söylemek mümkün. Akademiye yapılan yatırım ve kadroların artırılması veya azaltılması aslında o ülkenin ekonomik piyasası hakkında da bilgi vermektedir. Bu bağlamda düşünüldüğü zaman seramik alanındaki öğretim elemanı yeterliliği hala tartışma konusu olarak yer almasına rağmen bir gelişme kat edildiği açıkça ortadadır. Bu verilerin toplu halde incelenmesi bir yandan bir sonraki çalışmalara ışık tutacakken bir yandan da Türkiye’de bulunan üniversiteler bazında seramik bölümlerindeki öğretim elemanları verilerine kolayca ulaşılmasını sağlayacaktır.

Sonuç

Bu sayısal değerlerin sonucunda ulaşılmış olan kısım analiz sürecini getirmiştir. Analiz yaparken hem üniversitelerdeki öğrenci sayıları hem de genel olarak Türkiye’deki öğretim elemanlarının sayıları baz alınarak karşılaştırılmıştır. Aynı zamanda niceliksel analiz yönteminin de bir sonucu olarak, veriler yardımı ile belirli bir sonuca veya sorgulama biçimine ulaşılmıştır. Bu durumda gelişmekte olan ve gelişmeye bu kadar açık bir alan için elde ettiğimiz veriler göz önüne alındığında, üniversiteler ve üniversitelerde yapılan akademik çalışmalar için öğretim elemanları sayısı yeterli olup olmadığı sorusunu sormak gerekmektedir. Bu sorunun cevabına elimizdeki sayısal verileri kullanarak ulaşmak mümkündür. Çünkü niceliksel bir veri toplama biçimi bile sosyal hayata dair çıkarımlar yapmak mümkündür. Birçok üniversitenin seramik ile ilgili bünyesinde profesör unvanına sahip kişi sayısının azlığı veya olmaması araştırmanın sonunda dikkat edilmesi gereken bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda sadece öğretim elemanlarından profesörler değil Türkiye genelinde seramik anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının %1’lik orana sahip olduğunu görmek de bu araştırmanın bir diğer önemli noktasını oluşturmaktadır.

Bu çalışmada kullanılan sayısal verilerin teorik bir altyapıya ulaşmasını sağlayan en önemli şeylerden biri de verilerin genelden, sorunun özeline doğru bir şekilde toplanmış olmasıdır. Bu sayede hem sınıflama yapmak kolaylaşırken hem de bu sınıflandırmanın sonucunda geçerli bir veri bilgisine ulaşılmıştır. Aynı zamanda seramik anabilim dallarında bulunan profesör sayısına bakıldığında oranların çok daha düştüğünü görmekteyiz. Türkiye genelinde toplam 15 akademisyen seramik alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Türkiye’deki güzel sanatlar fakültelerindeki profesörlerin sayısı ile orantılandığında karşımıza %6 gibi bir değer çıkmaktadır. Aynı zamanda verinin tutarlılığını gözlemlemek için aynı şekilde araştırma görevlisi unvanına sahip kişi sayısı genel ile karşılaştırıldığında ise bu

oranın %8 olduğunu görmekteyiz. Tablo II’de yer alan bilgi Yüksek Öğretim Kurumunun istatistik bilgileridir. Bu bağlamda oranlamalar yapılırken belli sapmalar olabileceği de göz önünde tutulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Ağatekin, M. (2016) *Türkiye’de Güzel Sanatlar Fakültelerinde Lisans Düzeyinde Seramik Eğitim-Öğretim Programları Hakkında Durum Analizi Ve Değerlendirmeler* Sanat, Tasarım Ve Bilim Dergisi
- Çobanlı, Z. (1995) *Sanat Eğitiminin Gelişimi ve Bu Gelişim İçinde Eskişehir Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Örneği* Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyum
- Neuman, W. (2006) *Social Research Methods*. 6th ed., Pearson
- Türkiye Seramik Federasyonu*. TSF, serfed.com/akademik-calismalar
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi*, istatistik.yok.gov.tr/